

ANA GUȚU – INTELECTUALUL CU MARI VALENȚE SPIRITUALE

Doamna Profesor Ana Guțu este o personalitate polivalentă *sui generis* care se distinge printr-o carieră impresionantă. Activitatea didactică, științifică și managerială de excepție a Domniei Sale i-a adus un prestigiu recunoscut de întreaga comunitate academică din țară și din afara ei.

În primul rând, Doamna Ana Guțu este un model al performanței universitare, pedagogul care pledează pentru un nou spirit, deschis talentelor. Nu este o noutate când afirmăm că un bun profesor se afirmă nu doar prin competența sa didactică, ci și prin capacitățile sale empatică și sociale. Intelectual cu vaste orizonturi culturale și lingvistice, cu un extraordinar spirit de observație, Doamna Ana Guțu știe să găsească cheia către inima fiecărui student. Cu mult tact și talent pedagogic, formează noi generații de specialiști, modelând cu iscusință și profesionalism procesul didactic la Facultatea Limbi Străine și Științe ale Comunicării de la ULIM. Felul în care comunică cu studenții este unul inedit grație spiritului creator, mediator și deschis comunicării. Nu există student care ar putea să se plictisească la orele dumneaei. De ce oare? Răspunsul e simplu: doamna Profesor a iubit dintotdeauna studenții și, asemenea unui artist, găsește cu ușurință modalități atractive de prezentare a informațiilor, încercând o adevărată interacțiune cu studenții săi care exclude totalmente monologul, și rezultatele se observă imediat. Corectă cu toți, evaluează studentul ca un tot întreg, notează atât ceea ce el cunoaște, cât și ceea ce știe să facă cu ceea ce cunoaște.

În al doilea rând, Profesorul A. Guțu este probabil cel mai fidel francofon și francofil din spațiul basarabean, pentru care franceza a devenit cea de-a doua limbă maternă. Ana Guțu este filologul care trăiește și creează între două culturi, cea românească și cea franceză. Pentru Domnia Sa franceza este limba care atrage virtuțile romantice ale românilor de pretutindeni ce visează mereu Libertate, Egalitate, Fraternitate, slogan care împropătează de secole aerul unei Europe puse la încercare. Iar a vorbi în limba română, pentru doamna A. Guțu este, ca și pentru poetul Nichita Stănescu, o sărbătoare.

Deși se consideră că perfecțiunea este un mister pe care noi oamenii nu îl vom cunoaște niciodată, se pare că doamna Ana Guțu l-a cunoscut, cel puțin în plan profesional, ca Pedagog, poliglot, hermeneut desăvârșit și manager excelent. Eu personal o definesc ca Omul calității și al perfecțiunii. Pentru ea universitatea reprezintă un adevărat templu al științei și culturii. Ana Guțu este cea care a impulsionat, alături de alți profesori, aderarea Republicii Moldova la Procesul Bologna. Este semnificativ și faptul că în septembrie 2007 Doamna Profesor a semnat la Universitatea din Bologna (Italia) *Magna Charta Universitatum*, document programatic, care postulează principiile fundamentale menite să susțină

vocația universității. ULIM a devenit astfel unica instituție din Republica Moldova semnatară a acestui document. Au trecut deja câțiva ani de la demararea reformării sistemului educațional autohton, dar totuși e practic imposibil să găsești un universitar care ar cunoaște mai bine decât A. Guțu importanța și filosofia Procesului de la Bologna și care ar putea implementa la fel de reușit principiile de bază ale spațiului european al învățământului superior. Fără niciun pic de exagerare îndrăznesc să afirm că Universitatea Liberă Internațională din Moldova se menține în topul celor mai importante centre academice din țară anume grație capacităților manageriale excepționale, de care Doamna Ana Guțu dă dovadă aflându-se la cârma acestei instituții. Fiind o sursă de „hrană” spirituală și psihologică pentru cei din jur, poate fi calificată drept un manager formator de personalități. Ana Guțu este liderul care gândește pe termen lung, care nu se concentrează doar pe sarcinile imediate, ci vede dincolo de prezent, este persoana care oferă altora din puterea ei, investește în discipolii săi până în momentul când aceștia sunt pregătiți de a performa și ei în calitate de lideri.

Doamna Ana Guțu s-a realizat nu numai ca un eminent conducător și didactician, ci și ca savant. Realizările marcante în domeniul științific scot în evidență vocația și valoarea incontestabilă a contribuției Domniei sale la progresul științei din RM care încă atestă numeroase carențe. Cercetările științifice efectuate în varii domenii ca traductologia, terminologia, lexicologia, hermeneutica, managementul universitar etc. sunt concretizate în numeroasele studii și articole publicate în reviste din țară și de peste hotare. Este fondatoarea unei veritabile școli științifice în traducere și terminologie, cea mai prestigioasă în spațiul românesc din Republica Moldova. Numele Ana Guțu merită a fi alături de renumitul Jean-René Ladmiral, unul dintre fondatorii științei traducerii. Mult stimata doamnă este cea care a contribuit la crearea și consolidarea practicilor interpretative și de traducere în învățământul superior din RM, creând la ULIM un redutabil centru de formare a traducătorilor-interpreți. Este autoarea a două lucrări de referință pentru orice traducător și traductolog: *Théorie et pratique de la traduction* (2007) și *Introduction à la traductologie française* (2008). Recent a ieșit de sub tipar o a treia carte fundamentală intitulată cu modestie *Ecrits traductologiques*. Teoretician de talie europeană, Ana Guțu este unul dintre primii savanți din RM care studiază fenomenul autotraducerii, dar și se autotraduce. A. Guțu își scrie poemele, articolele științifice și publicistice în franceză, traducându-le apoi în limba română și viceversa. A devenit autotraducătoare prin excelență. Drept dovadă sunt și volumele de poezii *Dulce lacrimă de dor* (2000), *Poezii pentru copii / Poésies pour les petits* (2003) și *Fascination* (2008). Ana Guțu este un poet care ne alină sufletul. Poeziile sale destinate copiilor ne captivează prin simplitatea aparentă plină de profunzime, iar poeziile adresate adulților ne cuceresc prin complexitatea

subtextuală cu implicații sufletiste semnificative. Exegezele sale minuțioase, rafinatele interpretări, studiile profunde pe care le-a realizat o plasează incontestabil în galeria filologilor și traductologilor de rezonanță mondială.

Dincolo de prestigiul de care se bucură în mediul academic, doamna Ana Guțu mai este și un politician de anvergură. Prin felul său de a fi, prin puterea sa de a semăna liniște și respect, prin idealurile sale înalte și munca neobosită pentru binele Republicii Moldova, țară în care „a fi român încă mai înseamnă a fi naționalist”, Ana Guțu este un nume de referință pe eșichierul politic moldovenesc. Mă bucură că mandatul de deputat, obținut pe listele Partidului Liberal nu a făcut-o să renunțe la ULIM, la anii de experiență care au dat roade prin zeci de promoții de absolvenți – cea mai mare bogăție a unui profesor.

De ce continuăm să ne mai întrebăm ce limbă vorbim și cine suntem? Aceste probleme care încă nu și-au găsit soluția, sunt abordate de A. Guțu poate mai mult decât de alți savanți. Ea face parte din elita care muncește fără încetare pentru optimizarea legislației lingvistice ce necesită modificări serioase, care pledează pentru modificarea articolului 13 din Constituția Republicii Moldova potrivit căruia limba de stat este moldovenească. Insistă asupra revenirii la legea cu privire la funcționarea limbilor pe teritoriul RM adoptată în 1995 care ar trebui revăzută în conformitate cu politicile moderne de planificare lingvistică. Visul doamnei Ana Guțu este ca funcționarii de stat și populația basarabeană să poată vorbi mai mult de două limbi. Mai ales că, în opinia savantului, cunoașterea mai multor limbi și culturi este o punte spre Uniunea Europeană. „*A dori integrarea europeană fără puțința de a comunica în limbile europene cele mai răspândite, ar fi o dorință ciuntită. Viitorul lingvistic al Europei constă în extinderea comunicării interculturale, care la rândul său, este de neconceput în afara apanajului poliglot. Limbile deschid hotarele și orizonturile.*”, menționează autoarea în lucrarea sa *Confusio identitarum* (Chișinău, 2011, p. 46).

Ana Guțu este cu certitudine *homo academicus* și *homo europaeus* care, prin munca-i infatigabilă de cercetător, profesor și politician reprezintă un exemplu de internaționalizare a raporturilor umane, culturale și politice. Deseori auzim afirmații de genul « vreau să fiu liber(ă) », « sunt democrat(ă) ». Dar ce înseamnă a fi liber și a fi democrat? Scriitorul irlandez George Bernard Shaw împărtășea ideea că „*Libertatea înseamnă răspundere, de aceea majoritatea oamenilor se tem de ea*”. Iar a fi democrat semnifică, în egală măsură, să-ți exerciți pe deplin drepturile și libertățile, dar să-ți îndeplinești la fel de conștiincios și îndatoririle și obligațiunile ce-ți revin în cadrul societății. Un model al adevăratei libertăți și democrații este Ana Guțu care se regăsește în ideea filosofului I. Kant care spunea că a fi liber nu înseamnă a putea face orice, a fi liber înseamnă, în primul rând, a fi responsabil față de tine însuși. Libertatea se obține doar prin muncă. Numai munca

ne dă libertatea și numai munca ne dă toate drepturile, așa cum spunea marele Eminescu.

În discursul său pronunțat în cadrul ședinței APCE din 23 iunie 2011, doamna A. Guțu menționa că accesul la democrație înseamnă, în primul rând, accesul la decizii luate la nivel societal. Democrația este prin esența sa participativă, și exclude orice manifestare de autoritarism. E o definiție științifică a democrației propusă de lingvistă.

Ana Guțu este politicianul care susține foarte mult tinerii, care încearcă să miște țara noastră pe calea reformelor, să o ajute să pună capăt trecutului totalitar și să se angajeze de o manieră ireversibilă pe calea integrării europene.

La sfârșitul acestor rânduri doresc să-i mulțumesc doamnei Ana Guțu pentru truda pe care o depune în promovarea valorilor educaționale la nivel instituțional, național și internațional, pentru măiestria și devotamentul de care dă dovadă în promovarea ideilor francofone, pentru susținerea tinerelor talente, pentru răbdarea și tenacitatea pe care o manifestă în lupta pentru aprobarea noului cod al educației și pentru multe alte lucruri pe care le-a făcut, le face și le va face cu atâta dragoste.

Acestea au fost doar câteva repere dintr-o carieră complexă, încununată în ultimii ani și cu o activitate politică de excepție. Îmi exprim admirația și gratitudinea față de această Doamnă, ilustru profesor și om de știință. Prețuiesc trăsăturile sale morale, responsabilitatea ce și-o asumă nu doar în plan profesional ci și în relațiile cu oamenii, fapt care-i întregeste identitatea. O admir pentru faptul că în întreaga sa activitate se impune prin dăruire, abnegație și o distincție sufletească deosebită proprie unui intelectual de clasă, urmărind cu consecvență întărirea spiritului academic, îmbinând tactul cu politețea, profesionalismul și excelența cu respectul față de valorile adevărate ale omenirii. Mult stimată Doamnă Ana Guțu, să ne trăiți mulți ani și Bunul Dumnezeu să Vă ocrotească!

Ghenadie RÂBACOV,
Șef Catedră Filologie Romanică „Petru Roșca”, ULIM
discipol